

N:o 24.

Ank. till Riksd. kansli den 23 april 1895, kl. 6 e. m.

Andra Kammarens tredje tillfälliga utskotts utlåtande n:o 6, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utredning, huru vida och under hvilka vilkor statsmagten må kunna ikläda sig ansvar för förluster, som af embetsmän genom felaktig embetsförvaltning vållats.

I en inom Andra Kammaren väckt och till utskottet hänvisad motion, n:o 9, föreslår herr *S. Nordström*, »att Riksdagen måtte i förnyad underdånig skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t, efter förutgången utredning, ville taga i ompröfning, på hvad sätt och under hvilka vilkor statsmagten må, till befrämjande af ett betryggadt rättstillstånd, kunna ikläda sig ansvar för skada och förluster, som kunna blifva enskilda samhällsmedlemmar tillskyndade genom felaktig eller oredlig embetsförvaltning af statens tjänstemän, samt derefter till Riksdagen göra den framställning, som af denna utredning kan föranledas.»

Till motivering af denna sin hemställan har motionären anført följande:

»På grund af motioner dels 1881 af dåvarande presidenten *K. J. Berg* och dels 1890 af *Jöns Andersson* i Örstorp, hafva skrivelser från Riksdagen blifvit aflättna till Kongl. Maj:t med underdånig anhållan, det Kongl. Maj:t täcktes, efter föregående utredning, taga i öfvervägande, huru vida och under hvilka vilkor statsmagten må kunna, till befrämjande af

ett betryggadt rättstillstånd, ikläda sig ansvar för skada och förluster, som af statens embetsmän genom felaktig embetsförvaltning kunna blifva enskilda samhällsmedlemmar tillskyndade, samt derefter till Riksdagen göra den framställning i ämnet, som af omständigheterna må finnas påkallad, utan att detta, mig veterligt, föranledt till annan åtgärd än som finnes omförmäldt uti Första Kammarens 2:dra tillfälliga utskotts utlåtande n:o 2 den 27 februari 1890.

Den lucka uti vår lagstiftning, som här påpekats, gör sig för hvarje år allt mer och mer känbar. Det utgör nemligen ett sorgligt faktum, att oredlighet och förskingringar allt oftare förspörjas, och icke minst ibland våra penningförvaltande embetsmän. Åtskilliga färska exempel skulle derpå kunna anföras. Under sådant förhållande är det upprörande och rent af kränkande för det allmänna rättsmedvetandet, att den enskilde står alldeles rättslös gent emot en oredlig statens tjänsteman, som på embetets vägnar eger laglig befogenhet att till och med exekutivt utkräffa medel, hvilka han sedermera i all bekvämlighet kan förskingra, utan att det finnes någon möjlighet för den enskilde att undgå eller förekomma de förluster, som på detta sätt tillskyndas honom.»

I den nu återgifna motiveringen begär motionären ett misstag, då han antager, att Riksdagens föregående skrivelser till regeringen i detta ämne icke föranledt till några åtgärder utöfver dem, som finnas omförmälda i Första Kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande n:o 2 af den 27 februari 1890. Enligt hvad Riksdagens justitieombudsman vederbörligen meddelat i bilagorna till sina embetsberättelser till 1891, 1892 och 1893 års Riksdagar, har regeringen infordrat och efter hand mottagit utlåtanden dels af öfverståthållareembetet och Kongl. Maj:ts vederbörande befallningshafvande, dels af justitiekanslersembetet öfver Riksdagens år 1890 gjorda framställning, så vidt angår frågan, huru vida och under hvilka vilkor statsmagten må kunna ikläda sig ansvar för skada och förluster, som kunna varda enskilda samhällsmedlemmar tillskyndade genom felaktig embetsförvaltning af de myndigheter, hvilka jemlikt 1 kap. utsökningslagen den 10 augusti 1877 med utsökningsmål hafva befattning.

Efter afgifvandet af det sista af dessa utlåtanden, hvilket inkom till justitiedepartementet den 5 mars 1892, har det ifrågavarande ärendet varit beroende på Kongl. Maj:ts pröfning, ända till dess under loppet af

innevarande Riksdag, och sedan nu förevarande motion blifvit väckt, en komité blifvit af regeringen tillsatt med uppdrag att ytterligare utreda frågan inom samma gränser, som varit uppställda för Kongl. Maj:ts befallningshafvande och justitiekanslersemetet vid afgifvandet af deras utlåtanden, samt utarbeta de förslag, hvartill utredningen kan föranleda.

Då sålunda på grund af Riksdagens år 1890 aflåtna skrifvelse nödiga förarbeten till åstadkommande af en lagstiftning i ifrågavarande hänseende pågå, och då dessa förarbeten, äfven om de hittills blifvit i viss mån begränsade, dock omfatta det område, der behofvet af en dylik lagstiftning torde vara mest känbart, finner utskottet sig icke böra i anledning af förevarande motion förorda en ny framställning till regeringen i det syfte motionären föreslagit.

Utskottet hemställer alltså,

att herr S. Nordströms motion ej må till någon
Andra Kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 23 april 1895.

På utskottets vägnar:

H. AMNÉUS.
